Tijding

Editie 3 - 2026

DS. BERT-JAN MOUW:
‘Alleen bidden brengt mij op de wegen van God.’

DABARIST COEN:
‘Het is hier alsof je gebed tot leven komt.’

IRIS MOLENAAR:
‘Bidden is ook het begin van doen.’

Biddend leven

izb

Genoten van deze Tijding?
Geef hem door!

Biddend leven

Het thema van dit nummer is ‘Biddend leven’. En met dit onderwerp komen we heel dicht bij het hart van ons werk. Missionair werk kan iets activistisch krijgen: ‘Nu gaan wij aan de slag!’ Maar het begint ergens anders: ook in het doorgeven van het evangelie zijn we volstrekt afhankelijk van Gods werk. Een tekst die ons hierin de weg wijst staat in Kolossenzen 4:

‘Houd sterk aan in het gebed, en wees daarin waakzaam met dankzegging. Bid meteen ook voor ons dat God voor ons de deur van het Woord opent, om van het geheimenis van Christus te spreken.’ (Kol. 4:2-3)

Open deuren om over Christus te spreken zijn geen resultaat van onze inspanningen. We zijn in alles afhankelijk van Gods zegen.

Sinds enkele maanden werken we als IZB samen met de GZB in het Huis van Zending in Zeist. Vanaf het begin is het verlangen uitgesproken dat het Huis van Zending ook een Huis van Gebed zou zijn. We hebben dit vormgegeven door een kapelruimte in te richten, waarin we iedere dag twee gebedsmomenten houden. Wat is het goed om je werk telkens weer te laten onderbreken door samen te bidden en zending in binnen- en buitenland aan God op te dragen. Ik gun ieder van ons zulke gebedsruimtes en gebedstijden – het zijn vormen die God wil gebruiken. Met woorden van Augustinus: ‘Het gebed van de rechtvaardige is een sleutel van de hemel. Het gebed stijgt op en Gods erbarmen daalt neer.’

Wanneer we na een kapelviering opstaan om terug te keren naar ons werk, zien we de tekst die op de muur is aangebracht: ‘Ga dan heen’. Woorden uit Mattheüs 28, waar Jezus zijn leerlingen opdraagt de wereld in te gaan en daar het evangelie te verkondigen. Zending begint bij gebed – dat is telkens weer het eerste. En daarna gaan we de wereld in. Want het heil van Christus gun je toch aan iedereen?

Marco Batenburg, directeur-bestuurder IZB

‘Dominee, mag ik naar de kerk?’

De indrukwekkende Groote Kerk van Maassluis trekt mensen aan die op zoek zijn naar God. Dominee Gerrit van Wolfswinkel ziet hoe zij het gezicht van zijn gemeente veranderen. ‘Ik hoop dat we blijven leren van de nieuw-komers die God ons geeft.’

‘Dit gebouw verleidt haast tot geloof’, zegt dominee Gerrit van Wolfswinkel als hij me op een donderdagmorgen rondleidt door de stille Groote Kerk van Maassluis. Er is iets in het samenspel van hoogte, lichtinval en akoestiek dat mensen raakt. Hij heeft dat al vaak meegemaakt bij mensen die de kerk komen binnenlopen, vertelt hij. ‘Bij een burenborrel kwam er een jongetje binnen. Hij staarde met open mond naar het plafond, het raakte hem. Een mevrouw zag één stoel waar zonlicht op viel. Ze vroeg: mag ik daar even zitten? En even later: mag ik een zegen van u?’

Het markante gebouw, met een houten gewelf dat gemaakt is van scheepshout en haringtonnen, heeft door de kleurstelling ook iets intiems. Van Wolfswinkel staart bij een kop koffie peinzend voor zich uit. ‘Je kunt hier zitten alsof je thuis bent. Voor een gebedskring hebben we geen andere ruimte nodig. Een Marokkaanse vrouw zei tegen mij: voor het eerst kom ik op een plek in Nederland die niet plat is. Dat bedoelde ze figuurlijk.’

Onzekerheid

‘Dit is vanouds een visserskerk’, vertelt hij terwijl hij naar het liturgisch centrum wijst. ‘Op het Avondmaalsstel staan de woorden “Heere behoet ons, wij vergaan”. Die onzekerheid is er eigenlijk altijd geweest, ook over de toekomst van de kerk. Maar het verhaal leert ons dat Jezus de Zoon van God is. Hij kan veel meer dan wij kunnen. Je kunt je toekomstverwachting baseren op modellen en prognoses, die hun waarde hebben, maar je kunt ook zeggen: er is veel meer. Daarom heet onze pioniersplek “Ruimte voor meer”. We koesteren de verwachting dat God heel verrassend werkt, bijvoorbeeld door ontmoetingen die op ons pad komen.’

De pioniersplek is nauw verbonden met de wijkgemeente die elke zondag in de Groote Kerk samenkomt. Die kent zo’n 700 leden; wekelijks

zitten er hier zo'n 180 kerkgangers. En dat aantal groeit. De afgelopen jaren worden er ook Alpha-cursussen gegeven. 'We zien twee groepen bij de kerk komen: mensen van buiten de kerk en kerkelijke mensen die bijvoorbeeld naar deze regio zijn verhuisd. Een oude stadskerk die missionair is, heeft aantrekkingskracht op mensen in de omgeving. We hebben zodoende veel gaven om in te zetten.'

Verwarring

Een opvallende groep kerkgangers zijn de mensen die 'Godzoekers' worden genoemd. 'Vanaf januari heb ik geen zondag meegemaakt dat er geen nieuwe gezichten in de kerk zaten. Zij blijven natuurlijk niet allemaal, maar sommigen wel. Er zitten mensen tussen die in de afgelopen jaren tot geloof zijn gekomen en ook anderen meenemen.'

Hij glimlacht als hij vertelt dat voor hen de gebruikelijke gang van zaken in een kerkdienst op zich al een zoektocht is. 'We zingen hier uit de bundel Weerklank, het psalmboek en een boekje met pianoliederen. Soms merk ik de verwarring, omdat mensen het verkeerde boekje te pakken hebben. Ik moet dan opletten dat ik niet in de lach schiet. En als het kan, help ik ze even met een aanwijzing.'

De predikant neemt een slokje koffie en observeert: 'Wij zijn beschroomd om iets te delen over de kerk. We zijn immers niet flitsend, denken we. Maar zij delen vrijmoedig iets over de preek op hun Instagramprofiel.' De kerk is inmiddels ook actief op dit platform. 'Misschien moeten we een andere taal spreken en ander gedrag vertonen dan we in eerste instantie geneigd zijn te doen.'

Kapsalon
Een van de activiteiten die in die context de afgelopen jaren zijn ontstaan, is de sociale kapsalon. Voor dat initiatief is samengewerkt met Stichting Present. Er staan op zo'n ochtend drie kappersstoelen in de kerk, onder de preekstoel. Van Wolfswinkel: 'De kapsters zijn sociale mensen. Onlangs vertelde iemand die hier geknipt was, hoe haar uiterlijk was veranderd door ziekte. De kapster luisterde naar haar en maakte ondertussen een mooi kapsel. Die mevrouw durfde door wat er gebeurde het

"Dit gebouw verleidt haast tot geloof."

“Een mevrouw vroeg: mag ik een zegen van u?”

leven weer tegemoet te gaan. Ze kreeg goede moed om zich weer onder de mensen te begeven.’

In Maassluis wordt voortgebouwd op werk dat de afgelopen jaren al is gedaan door een actieve missionaire commissie. Inspiratiebronnen zijn kerken zoals ‘St-Martin-in-the-Fields’ in Londen en in ons eigen land de Noorderkerk Amsterdam. In de manier waarop zij kerk-zijn invullen, hebben gemeenschap, cultuur en ondernemerschap een grote plek. ‘Sommige mensen komen hier naar het orgel kijken omdat ze daarover hebben gehoord via het werk van Maarten ’t Hart of omdat ze Feike Asma kennen. Er zijn ook Zuid-Koreanen die hier binnenlopen en helemaal in de wolken zijn omdat Abraham Kuyper hier gedoopt is. Wij willen die verhalen graag ontsluiten, met projecten op de grens van kerk en wereld.’

Aanspreekpunt
Aan kleine dingen zie je dat die grens hier al doorbroken wordt, door de legotafel onder het beroemde Garrelsorgel, het weggeefkastje bij de kerkdeur, een kinderspeurtocht die je op open dagen in de kerk kunt doen.

Bij het weggaan geeft Van Wolfswinkel een paar flyers mee die bij de ingang van de kerk staan. ‘Samen de Bijbel lezen?’ is een uitnodiging voor het ‘Bijbellezen met beginners’ op dinsdagochtend en dinsdagavond. Als dominee van een gezichtsbepalende kerk ben je als vanzelf een aanspreekpunt, merkt hij. ‘Iemand stuurde me een keer een appje met de vraag: dominee, mag ik naar de kerk? Ik schrijf dan: ja, hoor.’ De pioniersplek biedt ruimte voor een-op-eencontact, voor oplopen met mensen. ‘Bijzonder om te zien hoe snel de Bijbel opengaat in deze contacten.’

Nieuwkomers hebben een andere startsituatie, andere vragen, ervaart hij. ‘Ik hoop dat we blijven leren van deze mensen die God ons geeft. Van hun vrijmoedigheid. Van hun zoektocht. Ik ontmoette iemand die intens op zoek is naar geloofwaardigheid. Dat is toch gaaf om te zien?’

Als iemand voor het eerst ervaart wat bidden is, is dat een intiem moment, zegt hij. ‘Ik zeg dan: je mag zelf weten wat je doet, of je nu staat, zit, knielt, je handen vouwt of niet; doe wat bij jou past op dit moment.’ Op zulke momenten merkt hij dat God ruimte geeft. ‘Je brengt het verhaal van iemand bij Hem. Het is een bijzondere ervaring als iemand beseft dat hij of zij gezien wordt door God, voor het eerst of sinds lange tijd.’

> **“Zij delen vrijmoedig iets over de preek op Instagram.”**

Tekst: Nels Fahner. Foto’s: Wouter Muskee

INTERVIEW MET IRIS MOLENAAR

Het gebed als stroom door het leven heen

De theologe Iris Molenaar bouwde de afgelopen jaren gestaag aan Areopagus Young, het door de IZB opgezette netwerk van en voor jonge dominees en theologie-studenten van de IZB. ‘Een lied in de kerk, een Bijbeltekst die persoonlijk tot mij sprak: daardoor ging het geloof meer voor mij leven.’

Het zonlicht speelt met het wateroppervlak en de schaduwen van het bladerdak boven een terrasje bij het Hernhutter Huis in Zeist. Hier, vlak bij het nieuwe Huis van Zending van GZB en IZB en de naastgelegen Oude Kerk, spreek ik met Iris Molenaar over Areopagus Young, een netwerk van zo’n 100 jonge theologen waarvoor twee keer per jaar specifieke momenten worden aangeboden rond de gezamenlijke roeping voor het predikantschap. Iris is samen met ds. Teun de Ridder de spil van dit netwerk; ze werkt sinds het voorjaar van 2024 één dag in de week voor de IZB. Daarnaast volgt ze de master gemeentepredikant aan de PThU.

Haar eigen interesse in het predikantschap is geleidelijk aan ontstaan, vertelt ze. Thuis was het geloof verbonden met een inspirerende sfeer. ‘We mochten ’s avonds een Bijbelverhaal kiezen om te lezen aan tafel. Er lag een mand met muziekinstrumentjes om zelf mee te doen als we liederen zongen. Dat was leuk en enthousiasmerend.’ In de kerk was er ruimte om als jongere verantwoordelijkheid te nemen, herinnert ze zich. ‘De mensen die catechisatie gaven waren heel toegankelijk: je kon met ze appen, ook over dagelijkse dingen.’

Ze raakte betrokken bij het organiseren van het jeugdwerk. ‘Ik mocht bijvoorbeeld een liturgie maken. Dat leidde ertoe dat het voorbereiden van dingen een plaats kreeg in mijn gebed. Ik heb ook in periodes waarin het tegenzat, ervaren dat God houvast geeft, als Degene die nooit verandert. Een lied in de kerk, een Bijbeltekst die persoonlijk tot mij sprak: daardoor ging het geloof meer voor mij leven.’ Gesprekken met

vriendinnen wakkerden het vuurtje verder aan. In 2019 begon ze een blog getiteld ‘Dochters van de Koning’ en in 2023 schreef ze het boek ‘God is goed’, met overdenkingen gericht op jonge vrouwen.

Ontmoetingen

Wat haar het meest aantrekt aan het predikantschap? ‘Dat je dicht bij mensen bent, op vreugdevolle en verdrietige momenten. Hoe spreekt God daarin tot ons? Het is een voorrecht om daar gesprekken over te voeren. Toen een kennis van mijn vader werd bevestigd in haar eerste gemeente, dacht ik: dat wil ik ook. Niet alleen liturgie en pastoraat spreken me aan overigens, ik vind het ook heel fijn dat je als predikant nooit hoeft te stoppen met leren en studeren.’

Ze organiseert samen met collega’s van IZB-Areopagus verschillende activiteiten voor predikanten en theologiestudenten. ‘In juni is er een zomerse ontmoeting rond een maaltijd, met een thema dat raakt aan de praktijk van het predikantschap. In november houden we een miniretraite van één dag. Dan lezen we samen goede theologische teksten, we volgen de getijdengebeden van de leefgemeenschap en Bijbelschool de Wittenberg.’

Predikant-zijn is soms een eenzaam beroep, en tegelijkertijd zijn predikanten sleutelfiguren in de kerk van morgen. Dat is een belangrijke reden waarom de IZB jonge theologen bij elkaar brengt. ‘De ontmoeting met anderen helpt relativeren en geeft, als het goed is, nieuwe zin om weer aan de slag te gaan.’

Miskotte

Areopagus Young organiseert ook online leesclubs. Het thema van deze Tijding is ‘biddend leven’. Dat past goed bij het boek ‘De weg van het gebed’ van de theoloog Miskotte, waar Iris samen met anderen twee keer een online leesclub over heeft gehouden. ‘Miskotte gebruikt bij voorbeeld de term “biddeloosheid” om het onvermogen om te bidden te beschrijven. Dat ziet hij zowel in de kerk als in de wereld. Het is niet oordelend bedoeld, maar meer om een bepaalde toestand aan te duiden. Daar hebben we het dan over met elkaar. Herken je dat in jouw gemeente? Weten mensen hoe ze moeten bidden? Kun je als predikant bepaalde misvattingen over bidden bijschaven?’

Rivier

Ze kijkt even uit over het water onder de bomen. ‘Wat me bijbleef was het beeld van het gebed als een stroompje, een riviertje, dat niet naast ons leven stroomt maar erdoorheen. Dat het erom gaat gewoon ons leven voor Gods aangezicht te brengen. Bidden is ook het begin van doen, het is onderdeel van eenzelfde beweging. Miskotte benadrukt het belang van gemeenschappelijk gebed, in de kerk, in de liturgie en de gemeenschap. Daar voeren we dan gesprekken over: hoe raakt dit aan het leven van jou als predikant?’

Het kernthema van IZB-Areopagus is ‘preken voor tijdgenoten’. Veel jonge theologen haken via Areopagus Young ook aan bij de reguliere activiteiten van Areopagus, zoals preektrainingen rond Pasen en Kerst. ‘We zien dat een gezamenlijke preektraining vormend is. Je hoort de exegese van een ander. Je analyseert samen een inspirerende liedtekst, er worden in een vriendschappelijke sfeer preekfragmenten besproken. We merken dat dit waardevol wordt gevonden. Het is een goede voorbereiding op bijvoorbeeld een kerstnachtdienst, waarbij er mensen onder je gehoor zitten die soms niet eerder een kerk van binnen hebben gezien.’

Info over Areopagus Young vind je op www.izb.nl/voorgangers

Tekst: Nels Fahner. Foto’s: Wouter Muskee

‘Het is mooi om hier je talenten te ontdekken’

Op camping De Drecht in Leimuiden komt elke zomer een groep jongeren uit Krimpen aan den IJssel Dabarwerk doen. De IZB hoopt dat meer kerkelijke gemeenten ervoor kiezen om op die manier een specifieke camping te ondersteunen. 'Voor de mensen hier was het een gebedsverhoring dat wij wilden komen.'

Schapen, dijkhuisjes, een slingerend riviertje met schommelende boten bij de aanlegplaats: camping 'De Drecht' in Leimuiden ligt rustig in de zon te stoven op een zomermiddag. In gebouw 'De Ark', waar de kinderactiviteiten zijn, hangt een creatieve sfeer. Vlaggetjes, een voetbaltafel, een spelletjeskast en een poppenkast zorgen ervoor dat de kids van de camping deze plek als hun thuis beschouwen.

Elk jaar komt een team van jongeren uit de hervormde gemeente van Krimpen aan den IJssel hier Dabarwerk doen. Alle acht teamleden die vandaag aan de lunch zitten – tosti's, tomatensoep – kennen elkaar van de kerk en waren er vorig jaar ook al. 'Het is mooi om hier je talenten te ontdekken en ook waar die van een ander liggen', zegt Esther.

Bij de maaltijd wordt gedankt voor de geslaagde tienerclub van vanochtend. 'Vanmorgen was het hoofddoel gezelligheid. We hebben Pictionary gespeeld', vertelt David. Hij wijst op een krijtbord met tekeningen.

Kinderclub

Tijdens de lunch drukt een jongetje van de camping zijn neus plat tegen het raam. 'Het is hier net een vissenkom', zegt Esther lachend. Ze vertelt dat er bij de tienerclub zo'n vier tot zes tieners komen, bij de kinderclub vijftien tot twintig kinderen. Dat het team er vorig jaar ook al was, zorgt voor goede contacten op de camping, weet teamleider Coen, die er al diverse seizoenen Dabarwerk op heeft zitten. 'Dit jaar schuiven ouders vaker bij de kinderclub aan.'

Niet alleen de kinderen en ouders, maar ook oudere campinggasten staan op de radar van het team. 'Zullen we ook een keer jeu de boules organiseren? Dan betrek je hen er ook bij', oppert Esther.

Het missionair werk op de camping doen ze met veel lol, wat natuurlijk niets afdoet aan de betrokkenheid. Frederique: 'Hier ben ik meer

voor specifieke mensen en situaties gaan bidden. Soms heb je daarna een bijzonder gesprek. Dat is heel bijzonder om mee te maken.'

Via een appgroep is contact met een gebedsgroep van mensen uit de eigen kerk, vertelt Coen. 'Het is hier alsof je gebed tot leven komt, omdat je samen elke dag bezig bent met de kinderen en met het leven met God. Het voelt alsof we dicht bij de eerste christengemeenten staan. Je kunt heel concreet iets laten zien van Gods liefde. Soms merk je dat je gebed verhoord wordt, bijvoorbeeld doordat een gesprek een wending neemt waardoor je iets over God kunt vertellen.'

Geestelijke wereld

Hij zwijgt even. 'Op de camping is veel besef van een geestelijke wereld. Soms denk ik: meer dan in de kerk. Pas was er een meisje van tien van wie de moeder tarotkaarten legde. Ze stelde ons daar vragen over. Ze vond dat het beter zou zijn als haar moeder daarmee stopte. Dat zijn momenten waarop we het gevoel hebben dat we hier niet voor niets zijn.'

In het kinderwerk zitten christelijke thema's speels verweven. Zo heeft elke week een eigen thema, legt David uit. Op een kleurig kleed aan de wand zijn de woorden 'Ik zie jou' geschilderd. Dat is het themadoek, wijst hij. Esther loopt even naar de keuken en rolt het doek van volgende week uit. 'Dan is het thema "Vier feest met mij". We gaan dan alle feestdagen langs: Kerst, Pasen, Pinksteren. En zondag hebben we een campingdienst. Dan is "De koninklijke bruiloft" het thema.'

Het lijkt alsof het missionaire werk op de camping deze jonge mensen op het lijf geschreven is. Maar soms vinden ze het nog best moeilijk om bijvoorbeeld een spel te vinden dat het gesprek met tieners de diepte instuurt, zegt Coen. Hij vraagt Henk Boerman, die vandaag is aangeschoven namens de IZB, om advies. Henk raadt de spellen van de methode Rock Solid aan. 'Die zijn altijd gezellig met een serieus element erin.' Hij belooft een voorbeeld te sturen.

> **"Het is hier alsof je gebed tot leven komt."**

Gebedsverhoring

Die toerustende rol – dit jaar werd er ook een voorbereidingsbijeenkomst georganiseerd, de ‘Dabar Kickstart’ – is een van de manieren waarop de IZB bijdraagt aan het Dabarwerk, ook al ligt de eindverantwoordelijkheid nu bij plaatselijke commissies. Met de commissie van de Protestantse Gemeente in Leimuiden is heel goed contact, aldus Coen. ‘Er komt elke dag iemand die voor ons afwast, of met de bingo meedoet. We krijgen budget voor inkopen. Ze hebben de spullen gekocht voor de knutselactiviteiten.’

Hier op camping De Drecht wordt al decennialang Dabarwerk gedaan, maar het werd voor de plaatselijke commissie steeds moeilijker om een team bij elkaar krijgen. Zo ontstond de traditie dat er jaarlijks een groep jongeren van de kerk van Krimpen aan den IJssel hiernaartoe komt. Coen vertelt dat zijn team op zondag-ochtend gastvrij wordt onthaald in de dienst van de dorpskerk. ‘We zijn meestal de jongste aanwezigen. Voor hen was het een gebeds-verhoring dat wij het werk wilden voortzetten.’

‘Oké, wie doet de poppenkast vanavond?’, vraagt hij aan het einde van de lunch. Terwijl de teamleden alles klaarzetten voor de middag-activiteit, meldt zich al een paar minuten te vroeg een groepje kinderen en ouders voor de deur. Twister, darten, voetballen, sjoelen: elk teamlid neemt een groepje kinderen onder zijn of haar hoede. Even later pakt Esther haar gitaar en begint voor De Ark te zingen, terwijl de kids om haar heen zitten of op de grond stoepkrijten. ‘Ik wens jou vrede toe’, klinkt het over de camping.

Dabar 2026

Afgelopen zomer deden zo’n 50 teams mee aan Dabar. Naast rond de 250 jongeren zetten vele vrijwilligers van lokale kerken zich in als commissielid of campingpastor. Ben je lid van een gemeente met een jeugdvereniging die wel een Dabarteam zou willen samenstellen? Neem dan contact op met Nelleke Rebel, coördinator Dabar, via dabar@izb.nl om de mogelijkheden te bespreken. www.izb.nl/dabar

Tekst: Nels Fahner. Foto’s: Henk Boerman

Uit zelfbescherming beter niet naar de boekhandel

Een typische bedlezer, noemt Wilfred van Rijn zichzelf. ‘Nadeel is wel dat ik ’s avonds laat moeilijk mijn ogen kan openhouden.’

Sinds kort heeft Wilfred (54) iets meer tijd om ook overdag een boek open te slaan. Onlangs nam hij afscheid van zijn werkgever, de Evangelische Omroep. Hij was een van de drijvende krachten achter de podcast ‘Eerst Dit’, die de EO samen met de IZB sinds 2018 in de lucht houdt. ‘Ik heb 25 mooie en inspirerende jaren bij de omroep gehad en kijk uit naar wat er nu op mijn pad komt.’ Niet dat een compleet lege agenda hem aanstaart – hij is ook voorganger in een Baptistengemeente.

‘Lezen is mijn lust en mijn leven. Meestal, niet verrassend, theologie. Inderdaad, misschien een vorm van beroepsdeformatie. Toen ik als jongvolwassene net tot geloof was gekomen, pakte ik uit de boekenkast bij mijn schoonouders het eerste het beste theologische boek. En als ik het uit had, meteen het volgende. Ik had en heb een onstilbare leeshonger.’ Uit zelf-bescherming probeert hij (theologische) boekhandels te mijden. Wat lang niet altijd lukt...

Stukje schoonheid

Wilfreds meest recente leeservaringen: ‘Op mijn nachtkastje ligt standaard een exemplaar van Hoogtelijn, magazine over klim- en bergsport. Bergwandelen is mijn grote hobby; jaarlijks maak ik met vijf vrienden een huttentocht, de rest van het jaar geniet ik van het blad.’ Best een contrast met de roman ‘Aan het einde van de oorlog’, die hij afgelopen zomer las. Bert Natter beschrijft daarin een etmaal in een fictief concentratiekamp. ‘Gruwelijk! Ik raad het niemand aan, maar als je er eenmaal in begint, kun je niet meer stoppen.

Daarna was ik toe aan een stukje schoonheid. Dat werd ‘Een haas in huis’ van Chloe Dalton. Over een jonge vrouw die helemaal opgaat in het ritme van een verlaten haas, die ze in huis neemt. Ontroerend, echt een aanrader. Ik had ook ‘Inferno’ van Arnold Huijgen klaarliggen maar daar begin ik nog niet aan – via dat oorlogsboek had ik al een inkijkje in de hel gehad ...’ De biografie van Etty Hillesum (door Judith Koelemeijer) heeft hij bijna uit. ‘Ontwapenend menselijk en eerlijk.’

Wilfred heeft twee kleinkinderen, de oudste is vier. ‘Ik kan niet wachten tot ik haar ‘De Kronieken van Narnia’ kan voorlezen.’

Guilty pleasures op leesgebied? ‘Niet echt. Als kind las ik voornamelijk stripboeken. Onze eigen kinderen kennen dat helemaal niet. Daarom heb ik, toen we vorig jaar naar Corsica gingen, tevoren gezegd dat ze alleen mee mochten als ze vooraf ‘Asterix op Corsica’ zouden lezen. Ik geloof dat geen van allen eraan toegekomen is.’

Tekst: Anneke Verhoeven

Deel je geloof.
Ook aan volgende generaties.

Wat wilt u nalaten?

Voor veel mensen gaat een nalatenschap niet alleen over bezit, maar ook over wat werkelijk van waarde is. Over geloof, hoop en het verlangen dat anderen Jezus leren kennen.

Door de IZB op te nemen in uw testament helpt u mee om geloof door te geven aan volgende generaties. U ondersteunt missionaire pioniersplekken, de toerusting van gemeenten en vertrouwde podcasts als Eerst Dit en Dit is de Bijbel, die dagelijks duizenden mensen raken en helpen groeien in geloof.

Zo kan wat u hebt ontvangen, ook in de toekomst van betekenis zijn voor anderen.

Wilt u verder praten over nalaten aan de IZB?

Neem dan contact op met Theo Krins, Hoofd Relatiebeheer & Fondsenwerving, via 06-51110419 of t.krins@izb.nl.

Omdat de IZB een ANBI-status heeft zijn we vrijgesteld van erfbelasting. **100% van uw nalatenschap** wordt besteed aan het missionaire werk in Nederland.

IZB is gevestigd in het Huis van Zending
Utrechtseweg 139, 3702 AC Zeist
085-0774700 | info@izb.nl

CBF Erkend Goed Doel

Algemeen Nut Beogende Instelling ANBI

izb

Bidden met je ogen open

Het werkte op vakantie top. Kobo-gezinsabonnementje, e-readers mee en gaan. Via een app boeken zoeken. Daarna hoefde ik alleen maar even de e-reader via wifi te synchroniseren en hoppa: de boeken die ik in de app selecteerde stonden direct op mijn schermpje. Heerlijk! Enig puntje was natuurlijk wel de wifi. Zonder wifi geen synchronisatie. En wifi op de camping… Daarom hebben we onze privacy maar opgegeven voor de open wifi van de supermarkt. Synchroniseren. Het ene scherm laten vormen door het andere scherm – met als enige voorwaarde een goede verbinding. Wat een prachtig beeld voor de rol van het gebed in de missie van Gods Koninkrijk. ‘Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, zo ook op aarde’, leert Jezus ons bidden. Bidden is synchroniseren. Zoals de wifi-verbinding mijn e-reader matcht met de app, zo verbindt gebed mijn leven aan het leven zoals de hemel belooft. Zijn wil vormt mijn wil. Alleen zo kan de missie van Gods Koninkrijk de werkelijkheid van ons leven vormen en veranderen.

Gevaarlijk gebed

Juist Jezus leert ons op die manier bidden. In hun boek ‘Lord, teach us’ schrijven Stanley Hauerwas en Will Willimon over het Onze Vader als een gevaarlijk gebed, omdat het je leven zal

vormen naar het Koninkrijk. Bid dit gebed levenslang en het zal je doen buigen voor én naar God. ‘We zien hoe onze kleine levens verweven raken met het grote drama van Gods verlossing van de wereld; we worden meegevoerd in een avontuur dat veel betekenisvoller is dan ons leven op eigen kracht ooit zou zijn geweest. De hemel staat open, het Koninkrijk is gekomen, en wij roepen: Amen!’ Voel je het avontuur al aan je trekken?

Bidden als synchroniseren – we kunnen ook niet anders. Alleen zo gaan we de weg van het Koninkrijk. Het is geen toeval dat bidden en missie in de Bijbel zo vaak samengaan. De Bijbel weet wat wij met onze enthousiaste plannen vaak vergeten: zonder bidden beweeg ik niet, of ik beweeg niet over Gods wegen maar over de mijne. Zonder bidden dool ik rond in het avontuur van mijn agenda. Alleen biddend worden we gesynchroniseerd en schrijft God zijn missie in ons hart. Alleen bidden brengt mij op de wegen van God.
Wat als wij eerder, intenser, ontvankelijker en op zoveel meer momenten zó zouden bidden?

Frietkraam
Dan zou het bijvoorbeeld bij de frietkraam van onze startdag anders zijn gegaan. Na workshops schaarden we ons in de rij voor vers gebakken friet en frikandellen. De rij was lang (op zich een goed teken op een startdag – maar rond etenstijd wel vervelend). Ik liet een catechisant doen wat ik zelf niet durfde: voordringen, omdat ik echt tijdig thuis moest zijn (altijd handig, die assertieve tieners). In die haast zag ik ze in mijn ooghoek, aan de rand van ons kerkplein: die kinderen uit de wijk die er bij een vorige activiteit voor de zomer ook al waren. Toen kwamen ze al telkens drinken halen en lekkers snaaien. Nu stonden ze er weer, toekijkend hoe wij dan eindelijk met onze puntzakken gemeente stonden te zijn.

Later had ik het erover met een gemeentelid. En pas toen kwam het besef. Zij had die kids ook gezien. Samen concludeerden we dat we daar de missie waren misgelopen.
Waarom hebben we die kwetsbare kids, zoals dat meisje van amper tien met een kleiner broertje op de arm, niet hartelijk uitgenodigd? Er was friet genoeg. En diaconaal geld hebben we doorgaans te veel. We hebben zoveel te delen. En toch kwam het er niet van.

Wat als ik echt had gebeden? Natuurlijk: zoals het een dominee betaamt had ik gedankt voor het gemeente-zijn en gebeden om een gezegende maaltijd. En uiteraard, of God ook wilde zorgen voor hen die niet zoveel hadden als wij. Kinderen in Afrika ofzo. Geen seconde had ik aan de kerkplein-kinderen gedacht. Als mijn gebed meer synchronisatie was geweest dan het herhalen van verwachte woorden? Als we het hadden aangedurfd om de tijd dat we op de friet stonden te wachten met onze ogen ópen te bidden. Hadden we hen dan misschien zien staan? Zou mijn hart dan wél open zijn gegaan?

Heer, leer me bidden. Synchroniseer mijn hart met uw hart. Vorm onze gemeente naar uw Koninkrijk. En leer me de liefde – om te zien zoals U.

Ds. Bert-Jan Mouw, predikant in Hendrik-Ido-Ambacht en lid van de raad van toezicht van de GZB.

Foto: Cees van der Wal

TWENTIES-FOUR-SEVEN
IN SCHOONHOVEN

‘Ik zit er gewoon tussen en heb de mooiste gesprekken’

Kees Codée (65) is pensionado en jeugd-ouderling in Schoonhoven. Hij heeft hart voor twintigers en geniet van de verbindingen die ontstaan in zijn gemeente. 'Nieuwe mensen hebben snel het gevoel dat ze erbij horen.'

Hij woont aan een oude gracht, op een steenworp van de Grote Kerk, die hoog boven zilverstad Schoonhoven uitrijst. Voor de deur gaat net een bruidspaar op de foto. 'Die grote kerk, dat is wel bijzonder,' mijmert Kees even later met een kop koffie in de hand. 'Hij werd waarschijnlijk gebouwd in de veertiende eeuw, Schoonhoven was toen niet veel meer dan een paar honderd huizen met een gracht eromheen. Als je daar zo'n grote kerk middenin neerzet, dan verwacht je blijkbaar iets. Dat gebouw heeft stadsbranden en oorlogen overleefd. Daar zie ik continuïteit in. We gebruiken het gebouw als hervormde gemeente nog altijd met veel plezier. Tegenwoordig staat het woord centraal, de preekstoel is in het midden gezet. Het koor, waar ooit de altaren stonden, is nu een mooie plek om koffie te drinken. Je staat na de dienst niet gelijk buiten. Na de diensten blijven de jongeren daar hangen, en kan ik even met ze praten.'

Kerkapp

Meer dan twintig jaar werkte Kees bij Driestar educatief, na een loopbaan in de ICT en de bouw. Per 1 augustus trok hij de deur definitief achter zich dicht. Doordat hij met vervroegd pensioen ging, heeft hij meer tijd voor bestuurswerk en zijn taken in de kerk. 'Je zou kunnen zeggen dat we een missionair-open kerk zijn. Sinds we Oekraïners opvangen, wordt er ook in het Oekraïens een Bijbelgedeelte voorgelezen. Als je bij ons naar de kerk komt, denk ik dat je je wel welkom zult voelen. Dat krijg ik ook terug van jonge stellen. Als ze ergens nieuw gaan wonen, maken ze meestal eerst een rondje langs de kerken. Bij ons werden ze gelijk gezien, hartelijk ontvangen en meteen op de koffie gevraagd.'

Dat gezien worden is doorslaggevend, merkt hij. 'Ze hebben snel het gevoel dat ze erbij horen en worden vaak wel ergens voor gevraagd. Daardoor voelen ze zich serieus genomen. En we stellen ze voor in de kerkapp. Dat coördineer ik, waardoor ik veel van hen spreek. Twintigers vinden elkaar makkelijk, vormen vrij snel nieuwe groepen. Ze kennen elkaar van de kerk, maar gaan doordeweeks ook dingen met elkaar doen. Daar zit ik wel van te genieten, hoe dat gaat.'

"Ik denk dat het belangrijk is dat je oprechte interesse hebt in hen."

Zondagschool
Als je op zondagochtend in de dienst komt, tref je er meestal tussen de vier- en vijfhonderd mensen aan, vertelt Codée. ‘Op mijn lijstje staan 172 jongeren tussen de 0 en 21 jaar. Als ik reken tot dertig jaar, dan kom ik wel op driehonderd. Als ze de clubs en catechisatie doorlopen hebben en belijdenis gedaan, dan zijn ze potentiële jeugdwerkleiders. Het clubwerk doen we samen met de hervormde gemeente van Willige-Langerak, wat tegen Schoonhoven aanligt. De kinderen komen elkaar op school tegen, dan is het goed als ze ook naar dezelfde clubs gaan.

In de kerk in Schoonhoven hebben we zondagsschool, ook omdat we het belangrijk vinden dat de kinderen in de dienst blijven’, legt hij uit. ‘Ik sta voor de kinderen uit groep zeven en acht en zeg altijd tegen ze: kijk in de kerk maar gewoon om je heen, naar wat er gebeurt. En maak maar een tekening bij het onderwerp van de preek. Regelmatig zeggen ze dan later: “U heeft wel gelijk. Ik zag iemand zitten tijdens de preek die het blijkbaar heel mooi vond, er gebeurde iets met die mevrouw.” Als ik op zondagsschool vraag: wat is de mooiste dag van de week? Dan zeggen ze: de zondag. De rust, het samen naar de kerk gaan, ze vinden het mooi.’

Jeugdouderling
Als jeugdouderling (‘de mooiste rol’) houdt hij in de gaten of iedereen verbinding heeft. ‘Anders haak ik zelf even aan: kom op, we gaan pizza eten en kennismaken. Ze moeten tóch eten, en dan hebben we ook nog een prachtig gesprek. Wanneer ik ze dan later hoor zeggen dat ze elke dag in de Bijbel lezen, zit ik te genieten. Toen ik deze taak overnam werd er gezegd: er is wat met die twintigers, maar we krijgen er geen grip op. We organiseren wel wat, op vrijdagavonden met een barbecue erbij, maar zelf nemen ze geen initiatief.’
Er kwam een nieuw stel in de kerk en Kees besloot eens te peilen wat zij verwachtten van de gemeente. ‘Ik heb ze uitgenodigd voor een gesprek, hier op de bank. Wat zouden jullie willen, wat houdt jullie bezig? Dat was heel open.’

Op een gegeven moment vroeg een student of hij een Bijbelstudie wilde houden in zijn studentenhuis in Rotterdam. ‘Daar viel me op: zij doen alles zelf, het is hun ding, zij voelen zich verantwoordelijk en spreken elkaar erop aan of alles gedaan is wat was afgesproken. Dat heb ik dat stel hier op de bank ook verteld. Hun reactie was: “Zeg jij nu tegen ons dat als wij iets willen, we daar gewoon de ruimte voor

krijgen?” Ja, dat bedoelde ik. Ze hebben een startavond georganiseerd, met Bijbelstudie, groepsgebed en een borrel na afloop.’

Borrelpraat

Toen ontdekte Codée dat er nauwelijks materiaal is voor twintigers. ‘In veel jeugdwerk gaat het zo: als je belijdenis hebt gedaan, is het einde programma. Tot ik op het Twenties-four-seven-materiaal van de IZB stuitte. Dat was precies wat ik zocht. Dus ben ik naar een voorlichtingsavond gegaan waar ik twintigers en leidinggevenden uit andere gemeenten ontmoette die er enthousiast over waren.’

Nu is er eens in de maand een avond die de twintigers zelf organiseren, met alle praktische dingen die erbij komen kijken. Er wordt eten en drinken geregeld. Iemand leidt het thema in, soms vragen ze een spreker van buiten. ‘We hebben het over psalmen gehad, over het omgaan met andere geloofsbelevingen, over de multireligieuze samenleving, dat soort thema’s. Ze praten in groepen van vijf of zes door, daarin kunnen ze echt de diepte ingaan. En ze sluiten af met een open groepsgebed. Na afloop is er wat te drinken en kan de borrelpraat beginnen. Ik ben er niet altijd bij, maar vaak laat ik mijn gezicht even zien. Dan zit ik er gewoon tussen en geniet ik van wat er gebeurt.’

Trots

De vacature voor jeugdouderling heeft lang opengestaan. ‘Ik had eerst bedankt, vond mezelf te oud en was te druk met andere dingen. Tot ik op tweede pinksterdag in de kerk was, die op zo’n dag open is voor bezoekers. Ik ben er dan graag en raakte ook nu met mensen in gesprek. Of hier nog mensen in de diensten komen? Ja, zei ik. Zeker geen jongeren meer? Jawel hoor, ook veel kinderen en jongeren. Ik voelde dat ik daar trots op was, dat ik dat zeggen kon. Toen ben ik gaan nadenken: je bent er trots op, maar als je gevraagd wordt wil je er geen verantwoordelijkheid voor dragen? Daar ben ik een zomer mee bezig geweest en in september, toen ik opnieuw gevraagd werd, heb ik alsnog ja gezegd.’

Hij doet dit werk één periode van vier jaar. ‘Je moet geen jeugdouderling van zeventig hebben. Hoewel ze mijn kleinkinderen zouden kunnen zijn, lukt het me toch om goed contact te hebben. Het helpt dat ik veel van hen twee jaar op de zondagsschool heb gehad, ze kennen me en noemen me nog wel eens Mees Kees. Op hun twaalfde krijgen ze vaak een eerste mobieltje en gaan ze op Insta, dan ben ik vaak een van de eerste vrienden die ze ‘liken’. Ik denk dat het belangrijk is dat je oprechte interesse hebt in hen. En dat je ook echt iets wilt delen met ze. Mijn oudste kleinkind werd laatst achttien, het huis zat vol jongeren. Ik ben er gewoon tussen gaan staan. Dan heb ik de mooiste gesprekken.’

> **Twintigers vinden elkaar makkelijk, vormen vrij snel nieuwe groepen.”**

Webinar Twenties-four-seven op 24 november

Op 24 november is er om 20.00 uur een webinar over de cursus Twenties-four-seven. Agnes van Haaften en Mette van Hell lichten de missionaire principes achter de cursus toe en geven praktische tips om de training te organiseren. Na deelname krijg je gratis het materiaal toegestuurd zodat je er in je eigen gemeente mee aan de slag kunt.

Voor meer info en aanmelding www.izb.nl/agenda

Tekst: Arie Kok. Foto’s: Wouter Muskee

Een gebed bij onze roeping om te getuigen, geïnspireerd door Johannes

Vader van onze Heer Jezus Christus, wij danken U voor de liefde die U bewoog uw Zoon te zenden naar de wereld. Jezus Christus, wij danken U dat U gekomen bent; dat U hebt liefgehad tot het einde en hebt volbracht wat de Vader U had opgedragen.

Zoals de Vader U gezonden heeft, zo zendt U ook ons.
Laat ons in U blijven, zodat wij vruchtbaar zijn. Zonder U kunnen wij niets.
We belijden U dat wij vaak op eigen kracht te werk gaan en daarom falen. Wij belijden dat we U met onze beste bedoelingen kunnen verloochenen. Wij belijden dat er verdeeldheid gekomen is, omdat we niet in U blijven die ons verenigt tot de eenheid die er is in U, Vader, Zoon en Geest. Niemand kan ons bijeenbrengen dan U alleen.
U blies op uw leerlingen en door uw Geest werden zij herboren. Wij bidden U: zend ons de Trooster, die ons vernieuwt en één maakt met U en met elkaar.

We bidden U dat het veelkleurige, overvloedige heil dat U hebt gegeven, door ons wordt gedeeld. Tot getuigen hebt U ons geroepen. Raak ons met uw heil zodat ons getuigenis leeft en sprankelt. Leer ons onszelf te geven en het leven te delen dat we van U hebben ontvangen.

Wij bidden U voor een wereld die gebukt gaat onder zonde. U hebt de zonde weggedragen. Leer ons de volmacht te gebruiken die U geschonken hebt om zonde aan te zeggen en te vergeven. Hoe

“U blies op Uw leerlingen en door uw Geest werden zij herboren.”

anders dan door de kracht van de Geest die ons één maakt met U en de wereld overtuigt?

Heer, wij bidden voor mensen, jong en oud, die zich zo schuldig voelen over ons verleden en ons dagelijks heden van discriminatie en onderdrukking, van graaien en schreeuwen, dat ze zich ervoor schamen mens te zijn, dat hen de hoop ontbreekt. Wij bidden U voor een wereld die snakt naar een nieuw en schoon begin. Geef ons de vrijmoedigheid om te getuigen van Uw vergeving en de reiniging die U geeft.

Wij bidden U voor mensen die tot zondebok zijn gemaakt en uitgestoten als waren zij het kwaad zelf. Geef ons de kracht dat mechanisme te doorzien en te ontmaskeren. Wij bidden U voor mensen die zijn gecanceld vanwege hun keuzes, die zichzelf vol schaamte terugtrekken uit hun omgeving. U kent hun eenzaamheid. U bent heengegaan om plaats te bereiden in het huis van de Vader. Maak ons gastvrij om te laten ervaren dat er in dat huis veel plaats is.

We leven in een wereld waarin liefde leeg is. U bent de Bruidegom die liefhebt tot het uiterste. Laat ons zo in U blijven dat uw liefde door ons heen zichtbaar en tastbaar wordt. U hebt ons dat ook opgedragen en gezegd dat ook wij onze naasten lief zouden hebben en hun voeten wassen. Vervul ons hart zodat we ons daaraan overgeven.

Heer, wij leven in een troosteloze wereld die hunkert naar vreugde. Wij lopen droog en hebben dorst. Wij hebben honger en komen om. Wij bidden U, bron van overvloedige vreugde, die het leven bent, vervul ons met de vreugde die bij U is, en leer ons die te delen.

Jezus Christus die de Waarheid bent, U roepen wij aan voor een wereld waar de leugen regeert. We geloven in onszelf als diepste bron van waarheid en daarmee hebben we haar verloren. Strenge orthodoxie van nieuwe ideologieën legt eigen denken stil. Een veelheid van kanalen maakt een oorverdovend geruis zodat we uw stem niet horen. Verblind zijn we door het valse licht dat uit onze schermen

“Wij bidden U voor een wereld die snakt naar een nieuw en schoon begin.”

oplicht. Techniek dreigt ons verstand te absorberen. Wij leven in duisternis die steeds dichter wordt. Daarom bidden wij U, Jezus Christus, schijn met uw licht in de duisternis. Laat uw Geest onze geestkracht versterken, laat Hij ons in de waarheid leiden, en maakt ons zo tot getuigen van de waarheid.

Jezus Christus, Opgestane Heer, nog altijd lijkt de dood het leven te overwinnen. Tallozen sterven, soms nog voor ze aan het leven konden beginnen. Velen treuren om hun geliefden. Wij kunnen de macht van de dood niet aan. Wij bidden U, voor wie menselijk leven zo kostbaar is dat U mens geworden bent als wij, verlos ons en maak ons getuigen van uw redding. Noem de namen van hen die door een sluier van tranen het Leven niet zien, en gebruik daarvoor ook onze stem.

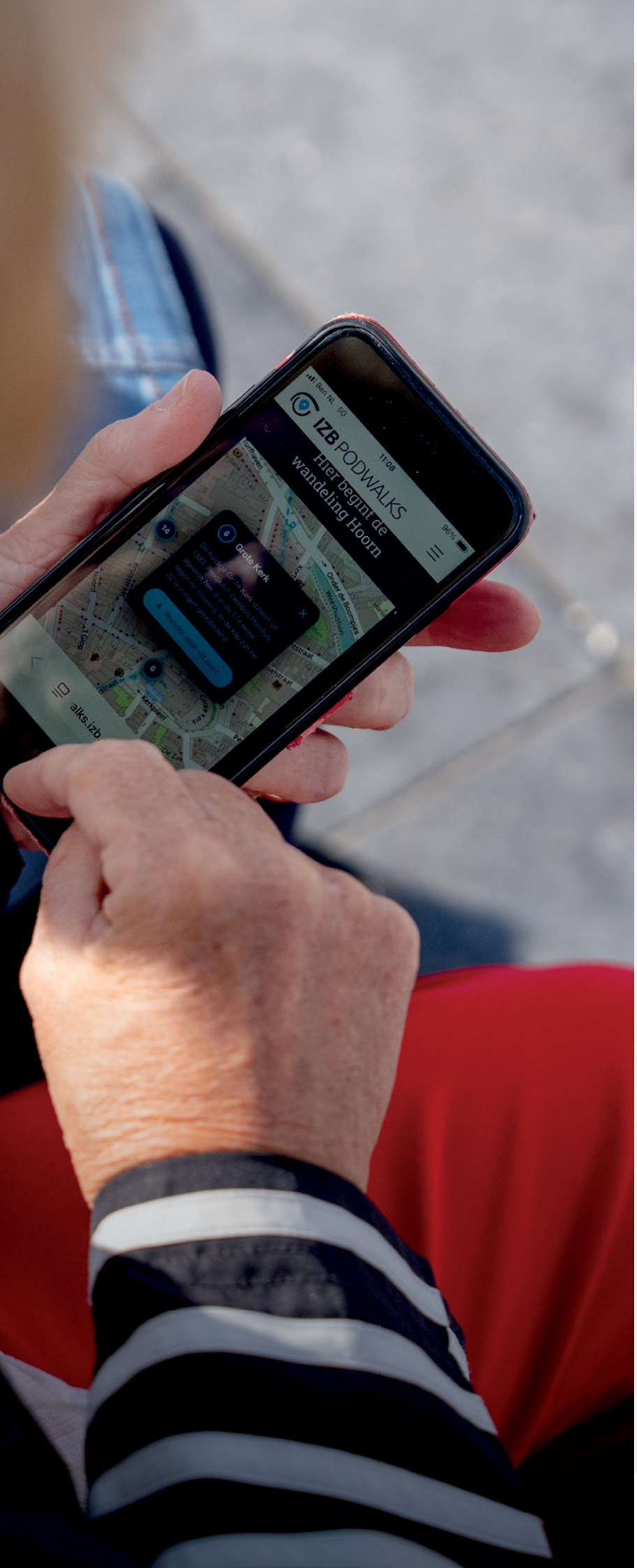
Zo bidden wij U, in het geloof dat U uw taak hebt volbracht. Amen

Ds. Sjaak van den Berg, predikant van de Hervormde gemeenten te Bedum en Onderdendam

‘God heeft al die tijd zijn kerk in het noorden gehad’

‘God is getrouw, zijn plannen falen niet.’ Met die woorden sluit evangelist Jan Boer de podwalk af die hij onlangs voor de IZB maakte in de stad waar hij evangelist is. ‘Ik word blij van de sporen die de heilige Geest in de loop der eeuwen getrokken heeft door Hoorn, en hoop dat ze de wandelaar bemoedigen.’

Zodra Jan arriveert in de binnenstad van Hoorn, gaan zijn ogen glimmen. Hij had eerder die ochtend al gezegd dat hij van geschiedenis houdt, in het bijzonder van kerkgeschiedenis. Hier, te midden van die geschiedenis, komt al zijn kennis tot leven. Hij wijst van links naar rechts terwijl we de straten van de karakteristieke West-Friese stad verkennen.

Het Mariaklooster – in Hoorn stonden ooit maar liefst elf kloosters. Het verhaal van Hendrik de Cock, de vader der Afscheiding. De talloze kerken. De geschiedenis van predikant Jacobus Hondius, die zijn rijke ‘gereformeerde ledematen’ vermaande ‘zich niet te besmetten met zulken onbarmertigen koophandel’ (lees: slavenhandel).

Duizelingwekkende historie

De eerste versie van de wandeling maakte Boer tijdens een ontmoetingsdag voor iedereen die op de een of andere manier betrokken was bij de interkerkelijke evangelisatiepost Het Lichtbaken, de plek waar hij inmiddels zo’n vier jaar aan verbonden is. Het concept viel in de smaak. Toen Het Lichtbaken onlangs zijn veertigste verjaardag vierde, besloot Boer er een podwalk voor de IZB van te maken. ‘Ik had nu een goede reden om er tijd in te steken.’ (Voor wie niet bekend is met het begrip podwalk: dat is een gps-gestuurde audiotour.)

We houden halt op een prachtig plein, met uitzicht op de sierlijke gevel van het voormalig Statencollege. Een plek waar de VOC-geschiedenis van Hoorn haar sporen duidelijk heeft achtergelaten, én de locatie waar dominee Hendrik de Cock in de negentiende eeuw voor het gerecht werd gesleept. ‘Je ziet het’, lacht Boer, ‘hier in de stad duizelt het van de historie. De geschiedenis komt voor mij tot leven als ik hier rondloop.’

Om de podwalk te kunnen maken, dook Boer dieper in de kerkgeschiedenis van de stad. Hij genoot ervan als hij nieuwe feiten en verhalen ontdekte, zoals het verhaal van verzetsstrijder-predikant Slomp, beter bekend onder zijn schuilnaam Frits de Zwerver. ‘Ik word er blij van als ik sporen ontdek van vroomheid en godsdienstig leven, en wat dat betekend heeft voor Hoorn.’

Het hoopvolle noorden

‘Tegelijkertijd doet het mij ook wat om te zien wat verloren is gegaan. We staan iedere zaterdag met een marktkraam in de schaduw van de Grote Kerk. Die kerk is nu een restaurant. Buiten wordt reclame gemaakt voor ‘hemelse gerechten’. Vrijwel geen enkele kerk in Hoorn functioneert nog als huis des Heren. De Oosterkerk wordt gebruikt door de Nederlandse Gereformeerde Kerk, maar wordt ook overal aan verhuurd. De Gereformeerde Kerk is een kunstenaarscentrum. Zo kan ik wel even doorgaan.’

Boer geeft toe: ‘Als je het kerkelijk leven hier meet met de maatstaven van de Biblebelt, dan is het hier best wel mager. Mensen noemen Noord-Holland ook wel “het donkere noorden”, maar dat vind ik een misverstand. Er wonen in

Hoorn zo'n 75.000 mensen, van wie er zo'n 750 regelmatig naar een christelijke gemeente gaan. Onder hen ontmoet ik veel godsvrucht. In gesprekken ontdek ik dat zij hun leven echt in Gods handen leggen, Hem vertrouwen, angst en moeiten durven loslaten. Mensen die vanuit een levende relatie met de Here leven. Daarom zou ik het hier nooit donker noemen. Eerder hoopvol.'

Bontekoe

De haven komt in zicht. Een plek waar de evangelist graag nog even stopt. Of ik bekend ben met 'De scheepsjongens van Bontekoe', vraagt hij. Het verhaal begint in deze haven in Hoorn. Boer wijst naar een gevel met daarop de afbeelding van een bonte koe, het geboortehuis van de gelijknamige schipper. 'Bontekoe was een gelovig man. Dat vind ik een mooie wetenschap. Dat hij, en vele anderen, hier honderden jaren geleden al dezelfde liederen en psalmen zongen als wij nog altijd doen. God heeft al die tijd zijn kerk in het noorden gehad.'

> **"Ik zou het hier nooit donker noemen, eerder hoopvol."**

Boer wordt daarbij niet alleen bemoedigd door sporen uit het verleden, maar ook door de huidige christelijke gemeenschap in Het Lichtbaken. ‘Wij mogen hier als broeders en zusters aanwezig zijn met Gods Woord. We zijn beschikbaar voor Hoorn, voor het noorden. God heeft zijn gemeente ook hier.’ Boer hoopt dan ook dat wandelaars die de podwalk lopen bemoedigd worden. ‘Hier gaat al 700 jaar de Bijbel open. God is getrouw.’

De podwalk lopen?
De podwalk start bij Het Lichtbaken (www.hetlichtbakenhoorn.nl), waar ook parkeergelegenheid is. Wie geen pauzes inlast, kan de wandeling van vijf kilometer in ongeveer een uur lopen. Leuker is het om af en toe neer te strijken op een terrasje, bij de haven een ijsje te kopen of wellicht wat winkeltjes te bezoeken. Wie tijd overheeft, bezoekt na de wandeling de plek, net buiten de stadspoort, waar de eerste hagenpreek in noordelijk Nederland werd gehouden.

De podwalk is een laagdrempelige manier om kennis te maken met kerk en geloof. Bij uitstek geschikt dus om iemand mee te nemen die hier niet (zo) mee vertrouwd is.

Tekst: Esther van Lunteren. Foto’s: Wouter Muskee

Samen bouwen we aan **de kerk van *morgen***

Het evangelie **verandert niet.**

Al generaties lang brengt Gods Woord hoop, richting en leven. Die boodschap is vandaag niet minder waar dan toen. Maar iedere generatie stelt nieuwe vragen. Iedere tijd vraagt opnieuw om woorden die landen; bij wie gelooft, en bij wie zoekt.

Daarom rust de IZB al generaties lang kerken, predikanten en gelovigen toe. Niet om een nieuwe boodschap te brengen, maar om die eeuwenoude boodschap steeds opnieuw dichtbij te brengen.

Doe je mee?

Door jouw gift kunnen wij dit werk blijven doen. Lees verder op onze website:

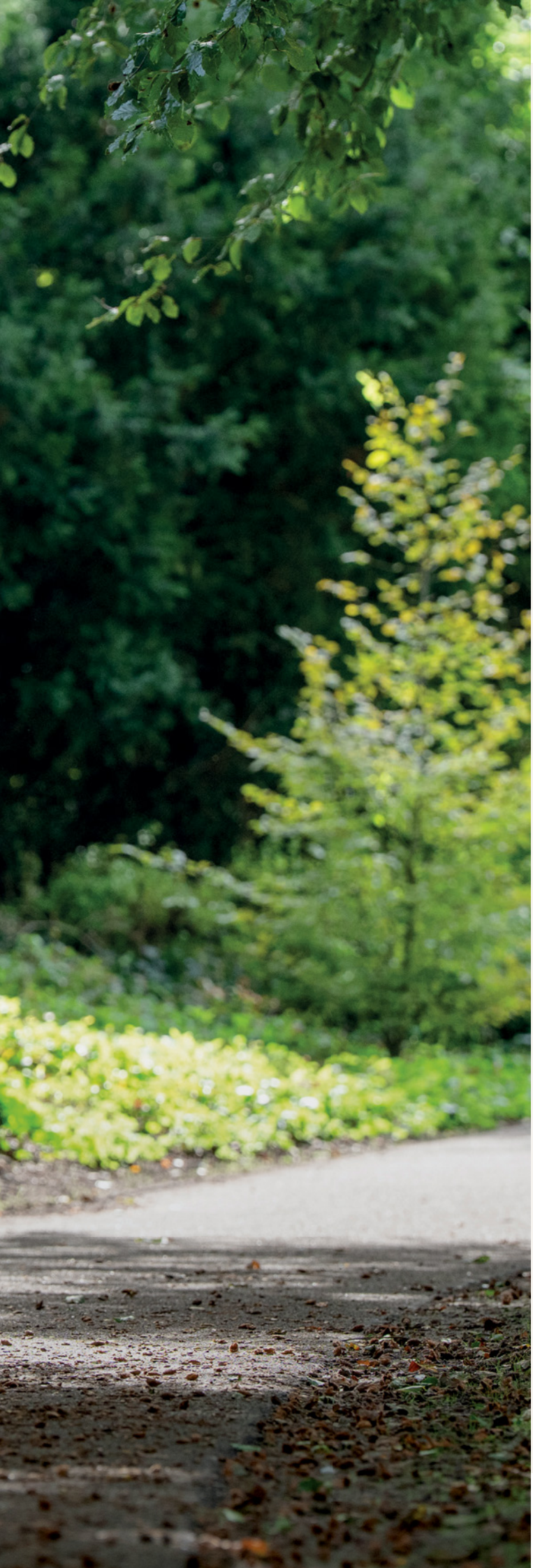
Deel je geloof

izb

CHRISTIAAN POSTHUMUS OVER MISSIE

‘Plannen is de kern van alles’

‘Hoe kun je het gebed en het geloof een grotere plek geven, ook als alles voorspoedig gaat?’ Christiaan Posthumus is sinds een kleine drie jaar medewerker sociale media bij de IZB, en combineert zijn fascinatie voor de digitale wereld met het vertellen van verhalen.

Hij werkt slechts een dag in de week voor de IZB, maar met dat bescheiden aantal uren weet Christiaan (26) ‘de socials’ vakkundig bij te houden, samen met een collega. Ook is hij de drijvende kracht achter de IZB Podwalks, wandelingen waarbij je op locatie (een dorp of een stadswijk) audiofragmenten kunt beluisteren over de plaatselijke geschiedenis en een Bijbelse link (zie artikel p. 24). En hij verzorgt de techniek van de serie ‘Bas op bezoek’. Hoe doet hij dat allemaal in acht uur?! ‘Plannen is de kern van alles. Ik wil nu eenmaal graag structuur.’

De overige dagen is hij in dienst van een marketingbureau in Leeuwarden, als operationeel manager ten behoeve van mkb-bedrijven. ‘In die rol reis ik heel Friesland door.’ Daar liggen zijn roots, en daar, in Drachten, is zijn thuis en werkplek. Af en toe een bezoek aan het Huis van Zending in Zeist is zeker geen straf, maar de drukte van midden-Nederland kan hem maar matig bekoren. Hij is dan ook blij als hij weer terug mag naar de rust van het noorden. En natuurlijk naar zijn vrouw, Jeanine, en hun golden retriever Luca, ‘onze zonnestraal’.

Jongerenreis
Christiaan werd ruim 26 jaar geleden geboren op een boerderij boven Dokkum. Voor de liefhebbers: in Hantumerútbuorren. ‘Je kon de zeedijk zien.’ Generaties voorouders hebben in deze regio geboerd. Nog geen jaar oud was Christiaan toen zijn vader overleed, dus hij heeft geen herinneringen aan hem. ‘Mijn moeder stond er alleen voor met vier kinderen. Later heeft ze weleens verteld: het feit dat er een baby was – ik dus – betekende ook wel een lichtpuntje in die moeilijke periode.’ Toen hij acht was, verhuisde het gezin naar Dokkum.

Daar sloten ze zich aan bij de christelijke gereformeerde kerk. Een fijne gemeente, niet al te zwaar, die erg geholpen heeft bij zijn geloofsvorming, vertelt hij. ‘Toen ik als puber wat meer ging nadenken over die dingen, had ik een goede klik met de dominee. Een jongerenreis naar Oekraïne heeft ook veel impact gehad.

Mede daardoor ben ik steeds meer betrokken geraakt bij de kerk; ik werd actief in het jeugdwerk. Ik speelde al lang piano, ook in de kerk. Nog steeds trouwens.’

Daarnaast raakte hij betrokken bij het ‘streamen’ van de diensten. ‘In coronatijd kwamen de diensten online, we moesten bij nul beginnen. Natuurlijk hadden we wel kerkradio, maar nu

“Het leuke van AI: Je krijgt nooit twee keer hetzelfde antwoord.”

kwam het beeld er bij.' Hij lacht: 'Tijdens de lockdown kwam ik veel vaker in de kerk dan ooit!'

Hij was niet met de IZB opgegroeid, maar via zijn oudste broer kwam Christiaan wel in aanraking met een van de werktakken: Dabar. Hij deed vrijwilligerswerk op een camping in het Vechtdal. 'Daar ontmoette ik mensen uit andere kerken. Superleuk! Als je het over zending hebt… Op zo'n camping ben je feitelijk de hele dag bezig het geloof uit te dragen.'

Storytelling

Een van zijn broers zette de traditie van het boeren voort, maar Christiaan sloeg een ander pad in. 'Werken met computers en digitale zaken vond ik altijd al leuk, maar ik houd ook van het vertellen van verhalen, om zo mensen te overtuigen. Na de havo deed ik een hbo-opleiding Communication & Multimedia Design in Leeuwarden. We werkten daar met project-matige opdrachten, dat was toen net nieuw. Je hoefde geen toetsen te doen, maar wat ik daar goed heb geleerd, was – daar heb je hem weer – plannen. Ik ben daar ook meer in aanraking gekomen met storytelling.'

Samen met een medestudent ontwikkelde Christiaan een virtual reality-game, voor mensen met chronische pijnklachten. Met gepaste trots: 'Met behulp van zo'n VR-bril kunnen patiënten leren hoe ze beter omgaan met pijn. Dan gaat het erom: hoe breng je dit verhaal over aan potentiële gebruikers? Of, in dit geval, zorgverleners?' Inmiddels werken tientallen zorgorganisaties met deze uitvinding.

Hij deed een master Content & Media Strategy, waarbij je je richt op onder meer het verkopen van diensten. Voor zijn afstudeeropdracht liep hij stage bij Donkey Mobile, een van de toonaangevende kerk-apps. Tijdens zijn tweede master, Media Innovation (in Breda), kwam hij in aanraking met AI. Dat was zo rond 2022, toen ChatGPT uitkwam.

Christiaan is niet blind voor de gevaren en verleidingen, maar ziet ook voordelen. 'Het klopt dat de creativiteit door AI onder druk komt te staan. Er zit immers een assistent naast je die alles weet, die bijvoorbeeld een interview kan uitwerken. Wat ik zelf het leuke van AI vind: je krijgt nooit twee keer hetzelfde

antwoord. Het gaat er dus om hoe je op de juiste manier een vraag stelt, hoe je een goede prompt schrijft. Het eindproduct wordt weliswaar door AI gemaakt, maar wel helemaal volgens de manier die jij in je hoofd hebt.'

Dagboek

Biddend leven – dat is het thema van deze Tijding. 'Natuurlijk is het gebed een onderdeel van mijn leven.' Hij ziet wel een uitdaging. 'Als alles voorspoedig gaat, hoe kun je ook dan het gebed en het geloof een grotere plek geven? Daar zijn Jeanine en ik allebei naar op zoek.' Veel heeft hij op dit punt van zijn moeder geleerd. 'In de periode rond het overlijden van mijn vader heeft ze een dagboek bijgehouden. Door wat ze schreef heb ik gemerkt hoe belangrijk het gebed voor haar is geweest.'

Werken bij een christelijk bedrijf, dat leek hem wel wat. Misschien wel bij de EO. Tijdens zijn eerste studie liep hij stage bij Beam, het jongerenmerk van de EO. 'Ik zag ze als een soort christelijke influencers.' Bij toeval stuitte hij op een vacature bij de IZB. 'Het mooie van deze organisatie is dat ze het geloof ook vertaalt naar seculiere platforms.'
De combinatie van zijn twee werkgevers, de ene seculier, de andere christelijk, bevalt hem wel. 'Gelukkig word ik ook in mijn andere baan altijd gerespecteerd. Toen ik daar startte, vroeg mijn baas zelfs: moeten we ook stil zijn voor de lunch?' Christiaan heeft nogal wat niet-christelijke vrienden. 'Onze trouwdienst hebben we ook bewust op hen gericht. Jeanine en ik spraken er uitgebreid met de dominee over, we wisten dat er veel mensen zouden komen die nooit naar de kerk gaan. Daarom hebben we bewust de Bijbel in Gewone Taal gebruikt en een aangepast huwelijksformulier. Achteraf hoorden we dat ze het bijzonder vonden, en het was echt een heel mooie dienst.'

Twee banen, korfballen, wandelen met de hond, pianospelen in een band en diverse kerkelijke vrijwilligerstaken – heeft Christiaan nog tijd voor iets anders? ‘Ik ben een groot liefhebber van filmmuziek. Hans Zimmer natuurlijk, bijvoorbeeld de soundtrack van Interstellar, of andere films van mijn favoriete regisseur Christopher Nolan. Heerlijk om naar te luisteren tijdens het werk!’

“Het mooie van deze organisatie is dat ze het geloof ook vertaalt naar seculiere platforms.”

Tekst: Anneke Verhoeven. Foto’s: Wouter Muskee

Kerstmagazine ‘Sporen van Licht’ om breed te verspreiden

In een speciale kerstuitgave van Lichtspoor ontdekken én volgen we ‘Sporen van Licht’. De rijk gevarieerde inhoud – van een interview met een burgemeester die het licht heeft gezien en een kennismaking met een kerk die juist in de donkere januarimaand bewust missionair actief is, tot verhalen en columns – is verpakt in een aantrekkelijk jasje.

Een laagdrempelig blad, met een uitgesproken missionair karakter. Bij uitstek geschikt dus om te worden uitgedeeld aan een brede groep binnen en buiten de kerk!

Meer info en bestellen via
izb.nl/lichtspoorkerst

Colofon
Tijding is een gratis uitgave van de IZB, vereniging voor zending in Nederland.
De IZB is actief binnen de Protestantse Kerk in Nederland en stimuleert, adviseert en ondersteunt gemeenten en gemeenteleden bij missionair werk. Meer info: www.izb.nl
Overname van artikelen is toegestaan met bronvermelding.

Adres
Utrechtseweg 139, 3702 AC Zeist
Tel. (085) 077 47 00, e-mail: info@izb.nl

Redactie
Afdeling Communicatie IZB:
Michaël Boon, Anneke Verhoeven, Nels Fahner en Marieke Verkaik (secretariaat)

Opmaak
Ivar van Loen, www.ivarontwerpt.nl

Coverfoto
Wouter Muskee

Bankgegevens
IBAN: NL 26 RABO 0302 2061 91
BIC: RABONL2U

Steun zending in Nederland
De IZB is voor een groot deel afhankelijk van giften. Uw steun is daarom hard nodig!
Regel uw gift gemakkelijk via www.izb.nl of bel naar (085) 077 47 00.

Deel je geloof

izb